

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี ของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

ปณณภา น้อยจาต¹

ฐิตาภรณ์ สินเจริญศักดิ์²

Received 15 May 2021

Revised 22 July 2021

Accepted 16 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย จำนวน 282 คน ใน 141 สหกรณ์ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และใช้การวิเคราะห์สถิติการถดถอยเชิงพหุคูณทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงส่วนใหญ่มีขนาดกลางถึงขนาดเล็ก โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคคล 2) ด้านเอกสาร และ 3) ด้านโครงสร้างสหกรณ์ ล้วนส่งผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามวัตถุประสงค์ของ COSO 2013 ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน 2) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน และ 3) ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมของสหกรณ์ด้านกฎระเบียบและข้อบังคับ และขนาดของสหกรณ์ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามวัตถุประสงค์ของ COSO 2013

คำสำคัญ: การควบคุมภายใน การเงินและบัญชี สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคง

^{1, 2} คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม เลขที่ 2410/2 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

อีเมล: ¹punnapa.jia@gmail.com, ²titaporn.si@spu.ac.th

FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF INTERNAL CONTROLS IN FINANCIAL AND ACCOUNTING OF HOUSING COOPERATIVES IN THAILAND

Punnapa Nojjad¹

Titaporn Sincharoonsak²

Abstract

According to this research, it aims to study the factors affecting the effectiveness of internal controls in financial and accounting of housing cooperatives in Thailand. The data were collected from 282 finance and accounting officers from 141 housing cooperatives in Thailand by using questionnaire as a research tool. Multiple regression analysis was employed to test the hypothesis.

The result of research showed that most of the housing cooperatives in Thailand were small and medium. Three cooperatives environmental factors including 1) personnel, 2) documentations and 3) cooperatives' structural can positively influence internal control effectiveness according to the objectives of COSO 2013 including: 1) financial reports reliability, 2) operational and efficiency and effectiveness, and 3) laws and regulations compliance at the statistically significant level as of 0.05. However, cooperatives environment in terms of laws and regulation and cooperatives size did not affect internal control effectiveness according to the objectives of COSO 2013.

Keywords: Internal Controls, Financial and Accounting, Housing Cooperative

^{1, 2} Faculty Of Accounting, Sripatum University, 2410/2 Phaholyothin Road, Jatujak, Bangkok 10900
E-mail: ¹ punnapa.jia@gmail.com, ² titaporn.si@spu.ac.th

บทนำ

ในปัจจุบันสหกรณ์บริการด้านเคสหสถานบ้านมั่นคงเป็นสหกรณ์ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดกลางที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยลดผลกระทบจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วในชุมชนภายในเขตเมือง จนกลายเป็นชุมชนแออัดที่กระจายอยู่โดยรอบ อีกทั้งยังช่วยลดผลกระทบอื่น ๆ ที่ตามมา เช่น ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และการบุกรุกพื้นที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่ถูกสะสมมากขึ้นตามปริมาณการอพยพที่เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ภาครัฐจึงได้เข้ามาแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ในวันที่ 14 มกราคม 2546 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการบ้านมั่นคงของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เพื่อพัฒนาชุมชนแออัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ด้วยงบประมาณของภาครัฐที่มอบให้แก่ชุมชนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค พร้อมทั้งจัดหาแหล่งเงินกู้จากสถาบันการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการสร้างบ้าน โดยการบริหารงบประมาณเพื่อการดำเนินการทั้งหมด จำเป็นต้องมององค์กรที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการเงินและชุมชน จึงได้มีการส่งเสริมให้จัดตั้งสหกรณ์เคสหสถานบ้านมั่นคงขึ้น และมีหน่วยงานกำกับดูแลเข้ามาช่วยพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เกิดความเข้มแข็งสามารถช่วยเหลือสมาชิกให้มั่นคงได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริการของสหกรณ์ และด้านเสถียรภาพทางการเงินที่มั่นคง จากกระบวนการทำงานที่จะต้องมีการควบคุมภายในที่ดี เพื่อลดข้อผิดพลาดทางการเงินและบัญชี

ระบบการควบคุมภายในเป็นกลไกที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการบริหารงานสหกรณ์ อีกทั้งยังช่วยควบคุมหรือลดความเสี่ยงของสหกรณ์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานและการจัดการของสหกรณ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ โดยในปัจจุบันกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ร่วมกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการกำหนดเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดลำดับขั้นการควบคุมภายในของสหกรณ์ในประเทศไทยจากเจ้าหน้าที่ของกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ได้ประเมินไว้ 4 ระดับ คือ 1) คุณภาพการควบคุมภายในดีมาก 2) คุณภาพการควบคุมภายในดี 3) คุณภาพการควบคุมภายในพอใช้ และ 4) คุณภาพการควบคุมภายในต้องปรับปรุง โดยจากรายงานการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พบว่าในปี 2562 การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ทุกประเภทที่ได้รับการประเมินจำนวน 4,996 แห่ง ซึ่งสหกรณ์เคสหสถานบ้านมั่นคงได้เป็นหนึ่งในสหกรณ์ประเภทบริการที่ส่วนใหญ่ถูกจัดอยู่ในระดับดี เพียงร้อยละ 51.26 จากจำนวนสหกรณ์ประเภทบริการที่ได้รับการประเมินทั้งหมด ซึ่งการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์นั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ใช้องค์ประกอบ 5 ด้าน ตามแนวคิด COSO 2013 เป็นตัวชี้วัดในการประเมินผล ประกอบไปด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม 2) ด้านการประเมินความเสี่ยง 3) ด้านกิจกรรมการควบคุม 4) ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) ด้านการติดตามประเมินผล (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2562) อีกทั้งงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เคสหสถาน/บ้านมั่นคง ยังพบว่าหนึ่งในปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตรวจสอบบัญชีประกอบด้วย เอกสารและบุคลากรที่ขาดความรู้ความเข้าใจ อีกทั้งยังเสนอแนะให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และพัฒนาความรู้ของบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง จัดให้มี

การควบคุมภายในที่ดีเพื่อป้องกันการทุจริตหรือข้อผิดพลาดของสหกรณ์ (รัตติยา สวัสดิ์, 2563) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทยเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาวางแผนและพัฒนาวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สามารถดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

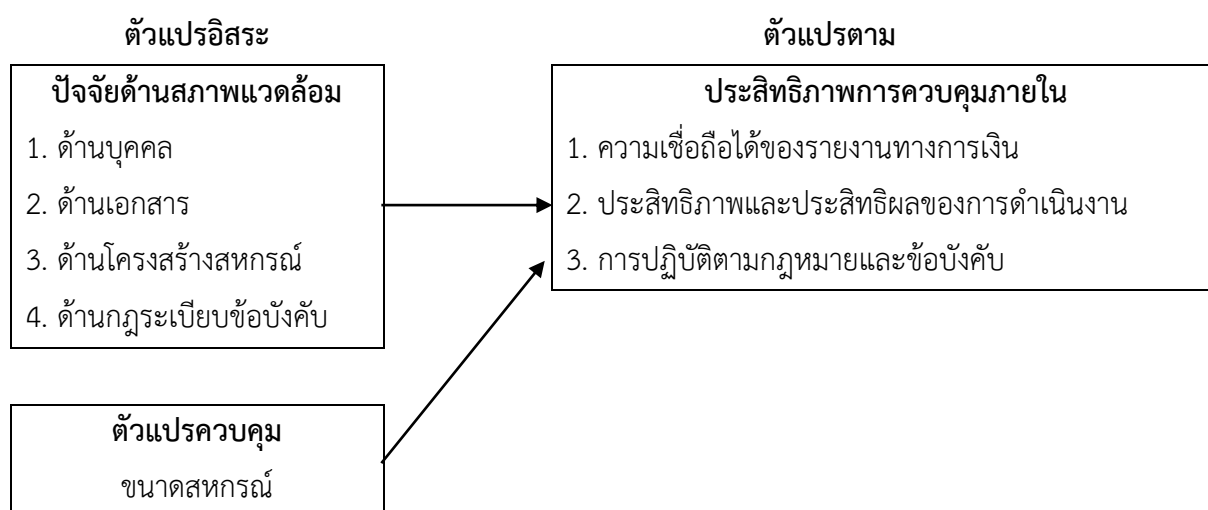
สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (AICPA) ได้ให้คำจำกัดความถึงการควบคุมภายในไว้ว่าเป็นมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เพื่อถือปฏิบัติภายในองค์กร

ในการปกป้องรักษาทรัพย์สินของกิจการ รวมทั้งสอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินบัญชี เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และส่งเสริมให้ดำเนินงานตามนโยบายที่ฝ่ายบริหารกำหนดไว้

สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFCA) ได้ให้คำนิยามของการควบคุมภายในไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 400 เรื่องการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีกับการควบคุมภายในว่าเป็นนโยบายและวิธีปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารกำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่จะทำให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ ด้วยการป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบทุจริตและข้อผิดพลาด ความถูกต้องและครบถ้วนในการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้อย่างทันเวลา

The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread Way Commission (COSO 2013) ได้ให้คำนิยามของการควบคุมภายในไว้ว่า เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดร่วมกันโดยคณะกรรมการ ผู้บริหาร ตลอดจนพนักงานทุกระดับ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุม ใน 3 เรื่องดังต่อไปนี้

1) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ดูแลป้องกันทรัพย์สินไม่ให้สูญหายและพร้อมใช้งานได้เสมอ

2) ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ที่ผู้บริหารควรมีหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของรายงานทางการเงินที่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน

3) การปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อกำหนด กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายจากการละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

โดยการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO 2013 นั้นได้ระบุไว้ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม 2) การประเมินความเสี่ยง 3) กิจกรรมการควบคุม 4) ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) การติดตามประเมินผล ซึ่งสภาพแวดล้อมของการควบคุมถือเป็นแกนหลักขององค์ประกอบที่เน้นจิตสำนึกและคุณภาพของคน อีกทั้งยังเป็นหัวใจหลักของแต่ละกิจกรรม เพราะถ้าองค์กรมีบุคลากรที่ดีก็ย่อมเป็นพื้นฐานและกำลังผลักดันให้เกิดสิ่งดี ๆ ขึ้นในองค์กร ดังนั้นสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดีจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้บุคคลเกิดจิตสำนึกในการปฏิบัติตามความรับผิดชอบ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความซื่อสัตย์และจริยธรรม ความรู้ความสามารถ โครงสร้างองค์กร และนโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น (จันทนา สาขากร, นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทพร, 2554)

องค์ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์โครงการบ้านมั่นคง พ.ศ. 2548 เพื่อให้การสนับสนุนให้สหกรณ์มีบทบาทในการสนองนโยบายรัฐบาลด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยในเขตชุมชนตามโครงการบ้านมั่นคง สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยประกอบกิจการบริการเกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาที่ดินให้สมาชิกเช่าหรือเช่าซื้อเพื่อนำไปก่อสร้าง อาคาร บ้านเรือน

ที่อยู่อาศัย ตลอดจนจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัยเพื่อให้สมาชิกมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองตามอัตรา โดยมีส่วนเป็นแหล่งเงินทุนในการกู้ยืม และส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมทรัพย์เพื่อนำไปใช้ในการจัดสร้างที่อยู่อาศัยของตนเอง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2551) มีหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ร่วมมือกันจัดทำแนวทางการควบคุมภายใน ด้วยการประเมินคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์เพื่อแจ้งให้สหกรณ์ทราบถึงระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน และนำข้อมูลไปปรับปรุงหรือรักษาชั้นคุณภาพที่ดีให้คงอยู่ต่อไป ทั้งนี้การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในถือเป็นกลไกที่สำคัญในการเสริมสร้างให้สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในที่ดีขึ้น และช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการในการป้องกันการทุจริตและลดข้อผิดพลาด ความถูกต้องและครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และช่วยให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับและระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์

การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์เป็นการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามองค์ประกอบของ COSO 2013 ซึ่งมีด้วยกัน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม 2) ด้านการประเมินความเสี่ยง 3) ด้านกิจกรรมการควบคุม 4) ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) ด้านการติดตามประเมินผล เพื่อเป็นตัวชี้วัดในการจัดทำแบบประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ โดยผลการประเมินจะถูกแบ่งออกเป็น 4 ชั้นคุณภาพ ได้แก่ 1) คุณภาพการควบคุมภายในดีมาก 2) คุณภาพการควบคุมภายในดี 3) คุณภาพการควบคุมภายในพอใช้ และ 4) คุณภาพการควบคุมภายในต้องปรับปรุง โดยผลการประเมินของแต่ละสหกรณ์จะถูกส่งกลับไปเพื่อให้แต่ละสหกรณ์ได้ทราบถึงคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์เอง ซึ่งหากสหกรณ์มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายในที่ดีมาก จะช่วยให้คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์มั่นใจได้ว่าการดำเนินธุรกิจนั้นเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการ การป้องกันการทุจริตและลดข้อผิดพลาด ความถูกต้องและครบถ้วนในการบันทึกบัญชี และได้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับและกฎระเบียบ ตลอดจนสามารถปกป้องเงินทุนของสมาชิกได้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2563)

อีกทั้งสหกรณ์ยังได้มีการจัดลำดับขนาดเพื่อง่ายต่อการดูแลและตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามประกาศของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่องการกำหนดเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2561 โดยมีการใช้เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ทั้งหมด 3 เกณฑ์ คือ 1) จำนวนสมาชิก 2) ทุนการดำเนินงาน และ 3) รายได้ธุรกิจหลัก ผลจากการจัดลำดับขนาดสหกรณ์มีทั้งหมด 5 ขนาด ได้แก่ 1) ขนาดเล็ก 2) ขนาดกลาง 3) ขนาดใหญ่ 4) ขนาดใหญ่มาก และ 5) ขนาดใหญ่พิเศษ การจัดขนาดของสหกรณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การวางแผน กระจายงานให้กับผู้สอบบัญชี นอกจากนี้หน่วยงานภายนอกอื่น เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือสันนิบาตสหกรณ์สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อกำหนดนโยบาย หรือแผนปฏิบัติการได้อย่างเหมาะสม (จิระศักดิ์ อูราสาย, 2559)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รัตติยา สวัสดิ์ (2563) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เคหสถาน/บ้านมั่นคง พบว่าปัญหาการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เคหสถาน/บ้านมั่นคงที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุเกิดจากสหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่บัญชี และผู้บริหารของสหกรณ์ยังขาดความรู้ในการบริหารงาน รวมทั้ง

สาเหตุจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องมีความชำนาญและมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี เนื่องจากสหกรณ์มีธุรกิจที่ย่างยากซับซ้อน และส่วนใหญ่มีระบบการควบคุมภายในที่ยังไม่ดีพอ

กัญญาภัค ประสมศรี (2558) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO : กรณีสักขากลุ่มการคลัง สำนักงานศาลยุติธรรม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) พบว่าเพศ ประสบการณ์ทำงาน การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร ภาระเบียบ ข้อบังคับ การสอบทานประเมินผลความเหมาะสมตามแผนงาน การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

Tu Chuc Anh et al. (2020) วิจัยเรื่อง Factors influencing the effectiveness of internal control in cement manufacturing companies พบว่า องค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO 2013 ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการควบคุมภายในของบริษัท ปูนซีเมนต์ จากสภาพการแข่งขันที่มีความสำคัญในการช่วยให้ผู้จัดการสามารถระบุและประเมินปัจจัยต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ ดังนั้นการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการกำกับดูแล และการควบคุมภายในของบริษัทปูนซีเมนต์จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการอย่างใกล้ชิด และเป็นระบบ

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคคล 2) ด้านเอกสาร 3) ด้านโครงสร้างสหกรณ์ และ 4) ด้านกฎระเบียบข้อบังคับ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีของสหกรณ์ ตามวัตถุประสงค์ COSO 2013 ทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ 1) ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน 2) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน และ(3) การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ อีกทั้งยังได้กำหนดตัวแปรควบคุมด้านขนาดของสหกรณ์ที่มีโอกาสส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในเพิ่มเติม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทยที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมสหกรณ์จำนวน 217 สหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2564) และจากการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีจำนวน 141 สหกรณ์ สหกรณ์ละ 2 ท่าน คือ เจ้าหน้าที่การเงิน และเจ้าหน้าที่บัญชี รวมเป็น 282 ท่านในการตอบแบบสอบถามวิจัย ซึ่งในการสุ่มตัวอย่างจะเป็นการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งตามพื้นที่ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ โดยวิธีแบ่งตามสัดส่วน

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และให้เลือกรับคำตอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice) ทุกข้อคำถามทั้ง 4 ส่วนของแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 1) ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ลักษณะข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ และ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ทุกข้อคำถามมีคะแนนมากกว่า 0.50 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงตรง (อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561) และหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการทดสอบ (Pre-test) จากกลุ่มประชากรที่ไม่ได้ถูกสุ่มเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ซึ่งทุกตัวแปรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มากกว่า 0.70 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มากกว่า 0.30 ถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามเป็นลักษณะของซองจดหมายตามที่อยู่ของสหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนไว้กับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งได้รับการตอบกลับครบตามจำนวนที่ได้ทำการสุ่มเลือกตัวอย่าง จึงได้นำข้อมูลที่ได้รับการตอบกลับมามาวิเคราะห์ด้วยสถิติ 2 สถิติ ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และ 2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนประกอบด้วย 1) ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ลักษณะข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ และ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ พบว่า ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย แสดงผลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	54	19.15
หญิง	228	80.85
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	37	13.12
มากกว่า 30 – 35 ปี	26	9.22
มากกว่า 35 – 40 ปี	78	27.66
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	141	50.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	151	53.55
ปริญญาตรี	122	43.26
ปริญญาโท	9	3.19

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงานด้านการเงินและบัญชี		
น้อยกว่า 1 ปี	57	20.21
มากกว่า 1 – 5 ปี	90	31.92
มากกว่า 5 – 10 ปี	100	35.46
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	35	12.41
รวม	282	100.00

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของสหกรณ์เคสสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย แสดงผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสหกรณ์

ลักษณะทั่วไปของสหกรณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดสหกรณ์		
ขนาดเล็ก	228	80.85
ขนาดกลาง	54	19.15
รวม	282	100.00

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ แสดงผลตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมของสหกรณ์

สภาพแวดล้อมของสหกรณ์	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
ด้านเอกสาร	4.54	มากที่สุด
ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ	4.44	มากที่สุด
ด้านบุคคล	4.40	มากที่สุด
ด้านโครงสร้างสหกรณ์	4.31	มากที่สุด
รวม	4.42	มากที่สุด

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์
แสดงผลตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
การปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับ	4.54	มากที่สุด
ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงาน	4.48	มากที่สุด
ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน	4.42	มากที่สุด
รวม	4.48	มากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ $R^2 = 0.576$ แสดงว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ได้ร้อยละ 57.60

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านบุคคล ด้านเอกสาร และด้านโครงสร้างสหกรณ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ และขนาดของสหกรณ์ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน

ตารางที่ 5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

ตัวแปร	Beta	t-value	Sig.
ด้านบุคคล	0.230	3.273	0.001*
ด้านเอกสาร	0.189	3.224	0.001*
ด้านโครงสร้างสหกรณ์	0.306	3.913	0.000*
ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ	0.121	1.621	0.106
ขนาดสหกรณ์	-0.009	-0.236	0.814

หมายเหตุ: $n = 282$, $R^2 = 0.576$, Sig. = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ $R^2 = 0.648$ แสดงว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน ได้ร้อยละ 64.80

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านบุคคล ด้านเอกสาร และด้านโครงสร้างสหกรณ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ และขนาดของสหกรณ์ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 6 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

ตัวแปร	Beta	t-value	Sig.
ด้านบุคคล	0.258	4.032	0.000*
ด้านเอกสาร	0.283	5.308	0.000*
ด้านโครงสร้างสหกรณ์	0.364	5.098	0.000*
ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ	-0.006	-0.090	0.928
ขนาดสหกรณ์	-0.027	-0.741	0.459

หมายเหตุ: $n = 282$, $R^2 = 0.648$, Sig. = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ $R^2 = 0.593$ แสดงว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ ได้ร้อยละ 59.30

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านบุคคล ด้านเอกสาร และด้านโครงสร้างสหกรณ์ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ และขนาดของสหกรณ์ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ

ตารางที่ 7 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย

ตัวแปร	Beta	t-value	Sig.
ด้านบุคคล	0.176	2.559	0.011*
ด้านเอกสาร	0.434	7.559	0.000*
ด้านโครงสร้างสหกรณ์	0.253	3.291	0.001*
ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ	-0.015	-0.209	0.834
ขนาดสหกรณ์	0.045	1.142	0.254

หมายเหตุ: $n = 282$, $R^2 = 0.593$, Sig. = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการสนับสนุนและมีความสัมพันธ์เชิงบวกทางด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของสหกรณ์ ด้านบุคคล ด้านเอกสาร และด้านโครงสร้างสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สลักจิตนิลผาย (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

จากมุมมองของผู้บริหาร พบว่า ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากกิจการ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงบการเงิน ซึ่งผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจะใช้ข้อมูลทางบัญชี ช่วยในการวางแผนตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย อีกทั้งธุรกิจ SMEs ไม่จำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่ซับซ้อนเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญถึงการลงบัญชีอย่างเป็นระบบ และสามารถนำข้อมูลนั้นไปจัดทำงบการเงินได้น่าเชื่อถือและมีคุณภาพ

สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทั้ง 3 ด้าน สามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ทำให้งานทางการเงินมีความถูกต้อง ครบถ้วน ปราศจากความเอนเอียง สามารถเสร็จทันเวลาตามรอบระยะปีบัญชี และได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ว่าถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ อีกทั้งยังสามารถนำมาใช้ในกระบวนการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคตได้

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการสนับสนุนและความสัมพันธ์เชิงบวกทางด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของสหกรณ์ด้านบุคคล ด้านเอกสาร และด้านโครงสร้างสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉริยา อิมรส (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี: กรณีศึกษาโรงพยาบาลรัฐบาลในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านโครงสร้างขององค์กร ส่งผลเชิงบวกกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี เนื่องจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชี ให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในที่องค์กรกำหนดขึ้น มีความเข้าใจและยอมรับพร้อมที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้องค์กรสามารถบริหารจัดการงานได้ดี ด้วยการนำความรู้ในเรื่องของระบบควบคุมภายในมาใช้ ซึ่งเป็นกลไกขั้นพื้นฐาน และเป็นตัวช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ

สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทั้ง 3 ด้าน สามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ทำให้อัตราผิดพลาดทางด้านการรับ จ่าย และเก็บรักษาเงิน ลดข้อผิดพลาดทางด้านการบันทึกบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงินได้ อีกทั้งยังสามารถทำให้ลดความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงานได้

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงในประเทศไทย พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการสนับสนุนและความสัมพันธ์เชิงบวกด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของสหกรณ์ด้านบุคคล ด้านเอกสาร และด้านโครงสร้างสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลณี ด่านทองกลาง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของระบบการควบคุมภายในต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายใน ส่งผลต่อการดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะเอื้อให้บุคลากรตระหนักถึง

หน้าที่ โดยหน่วยงานสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีได้ด้วยการกำหนดนโยบาย ข้อบังคับทางคุณธรรม จริยธรรม และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งประกาศให้บุคลากรในหน่วยงานรับทราบอย่างทั่วถึง

สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทั้ง 3 ด้าน สามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ ทำให้จัดทำรายงานทางการเงินได้ถูกต้องตามแบบของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อีกทั้งยังสามารถปิดบัญชีและเก็บรักษาเอกสารได้ตามเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคง ไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉริยา อัมรส (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี: กรณีศึกษาโรงพยาบาลรัฐบาลในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการควบคุมภายในของโรงพยาบาลรัฐบาล

อีกทั้งขนาดของสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงที่ไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พชรกันย์ ทศคร (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมภายในของบริษัทประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ขนาดของกิจการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการควบคุมภายในด้านการดูแลป้องกันสินทรัพย์ และด้านการดำเนินงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพของบริษัทประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

เนื่องจากสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงเป็นสหกรณ์ที่มีขนาดเล็กไปจนถึงขนาดกลาง ที่ควรได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดในเรื่องของการควบคุมภายใน ทั้งทางด้านการพัฒนาความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี การวางระบบการควบคุมภายในที่ดี และการจัดทำเอกสารหลักฐานให้ครบถ้วน และถูกต้อง จากหน่วยงานกำกับดูแลของสหกรณ์ เพื่อป้องกันการทุจริตและลดความผิดพลาดในการดำเนินการลง อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการของสหกรณ์ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากงานวิจัยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านบุคคล ด้านเอกสาร และด้านโครงสร้างสหกรณ์ ที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามวัตถุประสงค์ของ COSO ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับได้ โดยเฉพาะสหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคง เป็นสหกรณ์ที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการตามโครงการปลูกสร้างบ้านให้แก่ผู้มีรายได้น้อยในแต่ละชุมชน จึงทำให้สหกรณ์ส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก และมีความจำเป็นที่จะต้อง มีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญในการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี เข้าไปช่วยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นรายสหกรณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยผลกระทบของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจประเภทอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาขยายขอบเขตทางด้านกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เช่น การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาในการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2562). รายงานการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่ม

เกษตรกรปี2562. สืบค้นจาก <https://bit.ly/2SbFIU>

----- (2551). คู่มือระบบบัญชีสหกรณ์โครงการบ้านมั่นคง. สืบค้นจาก

https://www.cad.go.th/ewt_dl_link.php?nid=30274

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2564). ทะเบียนสหกรณ์รายเดือน. สืบค้นจาก

<http://office.cpd.go.th/itc/index.php/infocpd/info-coop/report-coop-monthly>

----- (2563). แนวทางการยกระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์. สืบค้นจาก

http://km.cpd.go.th/pdf-bin/pdf_6408073134.pdf

กัญญาภัค ประสมศรี. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO :

กรณีศึกษากลุ่มการคลัง สำนักงานศาลยุติธรรม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

กัลณี ด่านทองกลาง (2560). ผลกระทบของระบบการควบคุมภายในต่อผลการดำเนินงานขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

จันทนา สาขาร, นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทะพร. (2554). การตรวจสอบภายในและการ

ควบคุมภายใน. กรุงเทพมหานคร.

จิระศักดิ์ อูราสาย. (2559). เหนือการจัดขนาดสหกรณ์. สืบค้นจาก

https://www.cad.go.th/ewt_news.php?nid=12826&filename=01

พัชรกัญญ์ ทศธร. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมภายในของบริษัทประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

รัตติยา สวัสดิ์. (2563). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เคหสถาน/บ้านมั่นคง. วารสารสภา

วิชาชีพบัญชี, 2(5), 34-53.

สลักจิต นิลผาย. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยจากมุมมอง

ของผู้บริหาร. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร, 15(3), 38-49.

- อัจฉริยา อิมรส. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี:
กรณีศึกษาโรงพยาบาลรัฐบาลในจังหวัดกรุงเทพมหานคร. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยศรีปทุม).
- อารยา องค์กรเยี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล. (2561). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย. สืบค้นจาก
http://anesthai.org/public/rcat/Documents/journal/152_2139804-07-Araya.pdf
- Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis** (3rd Ed.). New York: Harper and
Row Publications.
- Tu Chuc Anh et al. (2020). Factors influencing the effectiveness of internal control in cement
manufacturing companies. **Quarterly Publication**, 10(1), 133-142.